

П'ять поширених запитань із соцмереж щодо закупівель комунальних послуг

Щоденно замовники й учасники сфери публічних закупівель допомагають одне одному в спільнотах у [Viber](#), [Telegram](#) чи [Facebook](#). Наразі ми зібрали п'ять найпоширеніших питань у соцмережах Радника щодо закупівлі комунальних послуг.

Питання № 1. Здебільшого теплова енергія закуповується у монополістів, аналогічно з водопостачанням та водовідведенням. Яким чином зараз в умовах війни можна знайти документальне підтвердження їхнього монопольного становища?

Відповідь. Відповідно до абзацу 4 підпункту 5 пункту 13 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабміну [від 12.10.2022 № 1178](#) (далі — Особливості), у разі, коли роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання через відсутність конкуренції з технічних причин, яка **повинна бути документально підтверджена замовником**, замовник може здійснити відповідну закупівлю без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товару.

Документальним підтвердженням монопольного становища учасника є, зокрема, його наявність у зведеному переліку суб'єктів природних монополій, що веде Антимонопольний комітет України (далі — АМКУ). У мирний час такий перелік оприлюднювався на офіційному сайті АМКУ (www.amc.gov.ua) щомісяця, і замовник міг завантажити його звідти.

Зараз, у період дії правового режиму воєнного стану в Україні, відсутній вільний доступ до деякої публічної інформації, що міститься у державних реєстрах. Саме тому можемо припустити, що доступ до інформації на сайті АМКУ є обмеженим. При цьому редакція порталу «Радник» звернулась до АМКУ щодо порушеного питання. Як тільки буде надано відповідь, вона буде оприлюднена на порталі RADNUK.COM.UA.

Допоки не буде оприлюднена офіційна відповідь компетентного органу, замовник може отримати інформацію щодо наявності учасника у зведеному переліку суб'єктів природних монополій, зокрема, таким чином: **запросити документальне підтвердження монопольного становища безпосередньо в учасника та паралельно звернутися до**

АМКУ за підтвердженням монопольного становища учасника.

Зауважимо, що редакторами Радника підготовлено чимало статей щодо здійснення закупівлі за відсутності конкуренції з технічних причин, і знайти ви їх можете в [«Переліку корисних посилань щодо здійснення закупівлі за відсутності конкуренції з технічних причин»](#).

Перед тим як прочитати наступні питання-відповіді, перевірте, чи вже долучилися до всіх допоміжних сторінок у соцмережах щодо закупівель, за цим [посиланням](#). Або скануйте QR-код за допомогою свого смартфона:

Питання № 2. Зараз готуємо закупівлю газу в ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“». Очікувана вартість становить 80 тис. грн на період з 01 січня до 31 березня 2023 року. Чи можна укласти прямий договір?

Відповідь. Відповідно до пункту 14 Особливостей закупівля здійснюється замовником на підставі наявної потреби або в разі планової потреби наступного року (планових потреб наступних періодів). Запланована закупівля включається до річного плану закупівель замовника відповідно до статті 4 Закону.

При цьому **замовнику потрібно визначити річну потребу у товарі та очікувану вартість закупівлі такого товару на рік.**

Відповідно до пункту 10 Особливостей замовники, у тому числі централізовані закупівельні організації, здійснюють закупівлі товарів і послуг (крім послуг з поточного

ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному цими особливостями, та / або шляхом використання електронного каталогу для закупівлі товару відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 14.09.2020 № 822 «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу», з урахуванням положень, визначених особливостями.

Відповідно до пункту 6 Особливостей замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги / використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної цими особливостями.

Враховуючи, що вимоги проводити закупівлі одноразово за потребою на весь рік у чинному законодавстві немає, **замовник має повне право здійснити закупівлю газу окремо на період січень — березень 2023 року, але шляхом проведення тієї закупівлі, яку визначив з огляду на очікувану вартість на рік, враховуючи вартісні межі, передбачені Особливостями.**

Висновок: враховуючи, що закупівля газу на 3 місяці становить 80 тис. грн, закупівля на рік цілком логічно буде більше 100 тис. грн, що передбачає проведення відкритих торгів з особливостями ([«Алгоритм відкритих торгів з 19.10.2022 за новими особливостями»](#)).

Виходячи з того, що річна потреба у придбанні газу на 2023 рік у грошовому еквіваленті становить понад 100 тис. грн, автор питання має здійснити закупівлю газу в ТОВ «ГК „Нафтогаз Трейдинг“» на 80 тис. грн шляхом проведення відкритих торгів з особливостями, чим не буде допущено уникнення проведення процедури закупівлі і порушення чинного законодавства відповідно.

Нагадаємо, що у статті [«Шість порад уповноваженій особі щодо закупівлі газу»](#) приділено увагу питанню закупівлі газу на наступний рік, а в розділі «Зразки документів» — [«Природний газ»](#) ви знайдете чимало зразків, які стануть вам у пригоді, зокрема **[приклад обґрунтування технічних та якісних характеристик закупівлі, розміру бюджетного призначення, очікуваної вартості предмета закупівлі - Природний газ \(Нафтогаз\).](#)**

Питання № 3. Чи можна закупити електроенергію на 500 тис. грн шляхом проведення запиту ціни пропозиції в електронному каталозі?

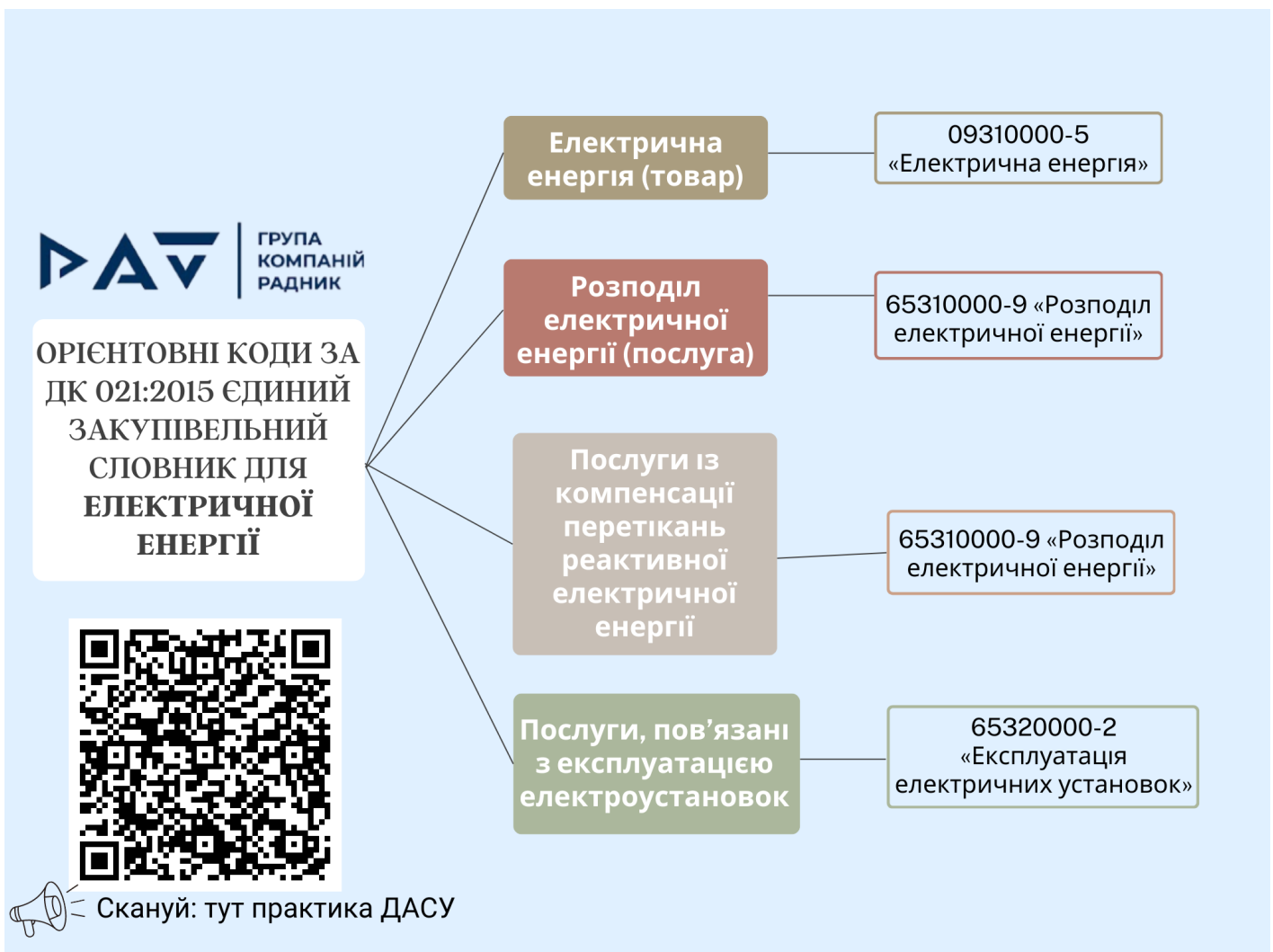
Відповідь. Відповідно до пункту 10 Особливостей, закупівлі товарів, вартість яких

становить або перевищує 100 тис. гривень, можуть бути здійснені шляхом використання електронного каталогу для закупівлі товару відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 14.09.2020 № 822 «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу» (далі — Порядок № 822), з урахуванням положень, визначених особливостями.

При цьому Особливостями не встановлено граничних меж застосування пункту 10 Особливостей.

Відповідно до пункту 56 Порядку № 822 в разі здійснення закупівлі товару, вартість якого дорівнює або перевищує 50 тис. грн та є меншою ніж 200 тис. грн, замовник здійснює відбір постачальника шляхом запиту ціни пропозицій постачальників.

Враховуючи вищевикладене, відсутність змін до Порядку № 822, з метою уникнення можливих порушень у сфері закупівель та за можливості дотримання строків проведення саме процедури закупівлі, радимо закупівлю електроенергії на 500 тис. грн здійснити шляхом проведення відкритих торгів з особливостями, оскільки наразі відсутня однозначність щодо вартісних меж запиту ціни пропозиції. *На допомогу замовникам на порталі Радника є [«Перелік корисних посилань щодо закупівлі електроенергії»](#).*

Питання № 4. Як правильно зареєструвати в Казначействі договір про закупівлю електроенергії, якщо наявних кошторисних призначень менше суми договору, при цьому планується відшкодування від орендарів?

Відповідь. Досить часто в замовників бувають ситуації, коли договором про закупівлю визначена більша сума, ніж сума наявних кошторисних призначень. З метою недопущення виникнення небюджетних зобов'язань у замовників більшість казначеїв не реєструють бюджетні зобов'язання на суму меншу, ніж сума, яка визначена у договорі / договорі про закупівлю. **Якщо ж у договорі / договорі про закупівлю буде окрім загальної суми визначено окремо суми за кожним джерелом надходжень, то тоді з реєстрацією бюджетних зобов'язань проблем не буде.**

Для цього в проєкті договору про закупівлю замовник, наприклад, може передбачити декілька джерел фінансування:

«3.1 Загальна сума Договору становить ____ грн, в т. ч. ПДВ ____ грн, в т. ч. за джерелами надходження коштів замовника:
— за рахунок кошторисних призначень місцевого / державного бюджету — _____ грн з ПДВ;
— за рахунок відшкодування за договорами про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг орендарям — _____ грн з ПДВ».

Нагадаємо, що джерело фінансування в ЕСЗ замовник зазначає в річному плані закупівель.

У цьому випадку при реєстрації бюджетних зобов'язань в органах Казначейства в реєстрі бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів в останній колонці зазначаються номер і дата цієї додаткової угоди.

Нагадаємо, що договір / договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного та Господарського кодексів України (далі – ЦКУ, ГКУ) з врахуванням норм Закону «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) та Особливостей. Оскільки Законом не встановлено, які саме умови договору про закупівлю є істотними, звертаємося до ГКУ.

Відповідно до частини 2 статті 180 ГКУ господарський договір слід вважати укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнута згода щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів цього виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін має бути

досягнута згода.

При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору (частина 3 статті 180 ГКУ). У частині 4 цієї самої статті також зазначено: умови про предмет у господарському договорі повинні визначати найменування (номенклатуру, асортимент) та кількість продукції (робіт, послуг), а також вимоги до їхньої якості. Вимоги щодо якості предмета договору визначаються відповідно до обов'язкових для сторін нормативних документів, зазначених у статті 15 ГКУ, а в разі їх відсутності — у договірному порядку, з додержанням умов, що забезпечують захист інтересів кінцевих споживачів товарів і послуг. Отже, істотними умовами договору про закупівлю у будь-якому разі є умови про предмет договору, його ціна та строк дії. **При цьому сторони в умовах договору / договору про закупівлю можуть передбачити, які саме умови конкретного договору / договору про закупівлю вважаються істотними.**

Якщо в умовах договору / договору про закупівлю джерело фінансування не буде визначатися істотною умовою договору про закупівлю, то додаткові угоди щодо зміни джерела фінансування не потрібно буде оприлюднювати.

Щодо зміни джерела фінансування ви можете прочитати у статті [«Змінилось джерело фінансування. Оприлюднювати зміни?»](#). Також радимо прочитати публікацію [«Реєстрація бюджетних зобов'язань у період воєнного стану»](#).

Питання № 5. У нас не відбулися відкриті торги з особливостями на закупівлю електроенергії. Чи повинні ми розміщувати протокол про те, що не відбулася закупівля, при проведенні закупівлі без використання ЕСЗ?

Відповідь. Будь-яке рішення уповноваженої особи оформлюється протоколом. Водночас після відкритих торгів з особливостями, які не відбулися через відсутність учасника процедури закупівлі (учасників процедури закупівлі), у тому числі за лотом, керуючись підпунктом 6 пункту 13 Особливостей, УО може прийняти рішення щодо здійснення закупівлі без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товару. При цьому предмет закупівлі, його технічні, кількісні та якісні характеристики, а також вимоги до учасника процедури закупівлі не повинні відрізнятися від вимог, що були визначені замовником у тендерній документації, та сума договору про закупівлю не може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену замовником в оголошенні про проведення відкритих торгів, які відмінено через відсутність достатньої кількості учасників процедури закупівлі (учасника процедури закупівлі).

За результатами закупівлі, здійсненої відповідно до пункту 13 Особливостей, замовники

оприлюднюють в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель (далі — звіт без ЕСЗ), відповідно до пункту 3⁸ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, тобто не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору.

При оприлюдненні такого звіту без ЕСЗ оприлюднювати протокол УО щодо підстав для здійснення такої закупівлі і прийняття рішення щодо її проведення без ЕСЗ не потрібно, оскільки таких вимог в Особливостях немає.

Нагадаємо, що на нашому порталі можна ознайомитися з такими зразками:

[Зразки документів для закупівель за п.13 Особливостей;](#)

[Зразки документів для відкритих торгів з Особливостями;](#)

[Зразки документів для закупівель через електронний каталог згідно з Особливостями.](#)